

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 57 0 Пс 119117 17 Рев
Бања Лука, 08.03.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитељице М.Б. из Б.Л., коју заступају пуномоћници Б. и С.К., адвокати из Б.Л., против туженог Г.а.д. у стечају Б.Л., кога заступа пуномоћник М.С., адвокат из Б.Л., ради исплате дуга, вриједност спора 174.801,36 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 119117 17 Пж од 13.09.2017. године, на сједници одржаној дана 08.03.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се усваја, пресуда Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 119117 17 Пж од 13.09.2017. године укида и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 119117 16 Пс од 12.01.2017. године тужени је обавезан да тужитељици, на име накнаде штете, исплати износ од 174.801,36 КМ, са законском затезном каматом од подношења тужбе па до исплате као и да јој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 9.288,90 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 119117 17 Пж од 13.09.2017. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијана пресуда преиначи.

У одговору на ревизију тужитељица предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитељице да се тужени обавезе да јој, на име изгубљене користи због немогућности кориштења некретнина у периоду 01.01.2011. године до 30.04.2016. године, исплати износ од 174.801,36 КМ, са законском затезном каматом, уз накнаду трошкова парничног поступка.

Одлучујући о захтјеву тужитељице, по проведеном доказном поступку, првостепени суд је утврдио: да је дана 23.05.2009. године између тужитељице (као купца) и предузећа М. а.д. Ч. (као продавца) закључен купопродајни уговор број ОПУ-..., којим је тужитељица купила некретнине уписане у з.к. ул. ... К.О. Б.Л., односно у П.Л. бр. ... к.о. Б.Л. 6; да се на темељу тог уговора тужитељица уписала као власник предметних некретнина; да је дана 17.12.2010. године рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број 71 0 Сп 063597 09 Сп над туженим отворен стечајни поступак; да у том стечајном поступку, према записнику са испитног и извјештајног рочишта, тужитељица није поднијела пријаву потраживања; да је дана 30.04.2016. године предметне некретнине тужени предао у посјед тужитељици, што је записнички константовано; да је у другој парници, пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 092015 11 Пс од 12.03.2015. године, која је потврђена пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 092015 15 Пж, између осталог, правоснажно одбијен захтјев тужитеља (у овој парници тужени) за утврђење ништавости означеног уговора о купопродаји некретнина број ОПУ-... од ...; да је у спорном периоду предметне некретнине тужени, на темељу уговора о закупу, давао у закуп физичким лицима, и то дио складишта за мјесечну закупнину од 40,00 КМ плус ПДВ, а цијелу некретнину за мјесечну закупнину од 400,00 КМ плус ПДВ; да према подацима из налаза вјештака економске струке Д.О. висина закупнине у спорном периоду укупно износи 174.801,36 КМ.

На темељу тих чињеница, полазећи од одредбе члана 219. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), првостепени суд је закључио да тужитељици припада право на накнаду користи коју је могла остварити да је несметано користила предметне некретнине. Сагласно томе, прихватајући податке из налаза вјештака економске струке, налазећи при томе да није основан истакнути приговор застаре потраживања сагласно одредби члана 371. ЗОО, те утврђујући да тужитељица као излучни повјерилац није имала обавезу подношења пријаве у стечајном поступку, првостепени суд је судио тако што је захтјев тужитељице у цјелости усвојио.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је у свему прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда па је изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Ревизионим наводима тужени основано приговара правилности и законитости побијане пресуде, тако што истиче да побијана пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама за одлуку о тужбеном захтјеву.

Према чињеницама које су утврдили нижестепени судови, тужитељица је, на темељу купопродајног уговора број ОПУ-... од ... и извршеног уписа у земљишној књизи, стекла право власништва на некретнинама уписаним у з.к. ул. ... к.о. Б.Л. У

посједу тих некретнина је био тужени све до 30.04.2016. године, када је ове некретнине предао у посјед тужитељици. Над туженим је рјешењем надлежног суда дана 17.12.2010. године отворен стечајни поступак. Тужитељица у стечајном поступку није поднијела пријаву потраживања. Остало је неутврђено да ли су предметне некретнине ушле у стечајну масу стечајног дужника, а није утврђено ни да ли је и када тужитељица тражила предају у посјед ових некретнина.

Захтјев у овој парници за исплату износа од 174.801,36 КМ тужитељица темељи на тврдњи да је означене некретнине (на којима је тужитељица на описани начин стекла право власништва) у периоду од 01.01.2011. године па до 30.04.2016. године држао у посједу и користио тужени, усљед чега је тужитељица онемогућена у стицању користи у висини закупнине коју би остварила да је у наведеном периоду некретнине давала у закуп.

Захтјев тужитељице тужени је, између осталог, оспорио приговором да у стечајном поступку који је отворен над туженим тужитељица није пријавила предметно потраживања и да је тиме дошло до губитка права.

Налазећи, да у конкретној чињеничној и правној ситуацији тужитељица има статус излучног повјериоца и да тиме на њеној страни није ни била обавеза подношења наведене пријаве, првостепени суд закључује да овај приговор није основан. Ово становиште првостепеног суда и поред жалбених приговора безрезервно прихвата другостепени суд без ваљаног образложења.

Према одредби члана 41. Закона о стечајном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 26/10 – пречишћени текст, даље: ЗСП) лице које има право на издвајање ствари која не припада стечајном дужнику (излучни повјерилац) није стечајни повјерилац. Његово право на излучење тог предмета регулише се према посебним прописима.

Произлази да излучни повјериоци не остварују своје право подношењем пријаве стечајном управнику односно да се њих стечај не тиче, како су то закључили и нижестепени судови. Међутим, према садржају наведене законске одредбе излучно право је стварно право (на издвајање, излучење ствари из стечајне масе), па излучни повјерилац може поставити само стварно-правни, а не и облигационо правни захтјев. Другачије речено, новчано потраживање не може бити предмет излучног права.

Према томе, у конкретном случају тужитељица, која поставља новчани захтјев нема статус излучног повјериоца, како су то погрешно закључили нижестепени судови.

Код таквог стања ствари, побијана одлука не садржи разлоге о томе да ли тужитељица има својство стечајног повјериоца (који у вријеме отварања стечајног поступка има имовинско-правно потраживање према стечајном дужнику) или својство повјериоца стечајне масе (с обзиром да је период у односу на који је усмјерен захтјев каснији у односу на моменат отварања стечаја, те с обзиром на то да ли се тиче обавеза стечајне масе – трошкови стечајног поступка и дугови стечајне масе). Како повјерилац дужника стиче положај стечајног повјериоца подношењем пријаве потраживања стечајном управнику (члан 50. и 115. ЗСП), док повјериоци

стечајне масе не пријављују своје потраживање стечајном управнику, већ могу захтјевати од стечајног управника да им плати оно што дугује стечајна маса, то побијана одлука не садржи релевантне разлоге о значају утврђене чињенице – да тужитељица у стечајном поступку који је отворен над туженим није пријавила потраживање, за одлуку о постављеном захтјеву.

Према томе, побијана пресуда је заснована на повреди одредаба парничног поступка одредбе члана 191. став 4. и 231. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), у вези са одредбом члана 209. истог закона, што се одразило на правилност и законитост исте.

Стога је изјављену ревизију ваљало усвојити и одлучити као у изреци, примјеном одредбе члана 250. став 2. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић